

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n, Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Subscription per year \$4.00 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видає Стіваришення "Українських Робітничих Вістей". Передплата на рік \$4.00 Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Останні новини.

НЕ БУДЕ СТРАЙКУ ЛИСТОНОШІВ.

Коли оттавське правительство зарядило скасування листоношам бонусів, які вони діставали додатково до платні в зв'язі з дорожньою життя, урядники листоношської юнії в Канаді дали членам від загальної голосування: чи приймати знятку платні, чи страйкувати? 195 процент листоношів переголосувало проти знятки, а за страйком.

З тим вислідом голосування поїхали юнії урядники до Оттави, до правительства. В Оттаві їм сказано, що бонуси буде скасовано і нема що більше говорити.

Юнії урядники задоволились відповіддю і страйку не буде.

Пощо-ж було давати листоношам під голосування?

ДВА КОРОЛІ ПІШЛИ НА ЗЕЛЕНУ ПАШУ.

Король, найстаршої в світі монархічної країни — Греції, дістав "лейд-оф". Таке рішення грецького парламенту.

Грекам навіть не прийде турбувати себе, що тепер зробіть з королем, бо він, на пропозицію правительства, вийав вже якийсь час тому назад до румунського короля в гостину. Цікава гостиня! Поїхав в гостину, а тепер немає куди вернутись... бо нема вже ні дому, ні трону.

Тепер такі часи настали, що королем небезпечно їздити в гості.

Перський шах (король) також поїхав в гостину до Парижа. А тепер і йому нема вже повороту до дому.

Кажуть, що перський шах належить до найбагатших королів на світі. То-ж маємо: один з найстарших і один з найбагатших не можуть з гостини вернути до дому до свого трону. Греція є вже республікою, а перський парламент рішив, що без шахової голови йому не обійтись. І зробив шахом двоїтного хлопчика, замість дорослого роспутника.

Як зависоке образиння має цей новий шах, в телеграмі нічого не говориться.

Зрештою, перському правительству з малим, або з дурним шахом легше буде зговоритись.

ЧУДЕСА В РЕШЕТИ.

Є в Злучених Державах такий чудак-мільонер, Френк Вандерліп, який задумав очистити американське правительство з нафти. Для цієї цілі він заснував "dry clean laundry".

Яке средство він буде уживати для усунення нафтових плям з обличчя правительства Злучених Держав? Як нам відомо, до цього часу всі "dry clean laundry" для усунення плям з одягу вживали бензину, тобто тої самої нафти, лише очищеної.

Коли запитали Вандерліпа, що він розуміє під своєю "dry clean laundry", він відповів:

"Деякі мої товариші вважають мене божевільним. Але я скажу вам, що я роблю і ви тоді будете судити, чи я божевільний, чи ні".

А в сути річі Вандерліп рішив зробити слідуюче: Він увійшов в порозуміння з сенатором Вілером, агресивним членом сенатської комісії, яка переводить інвестицію міністерства справедливости Догерті в зв'язі з нафтовим скандалом і іншими скандалами, аж до загадочної смерті Сміта, що будьто би сам себе застрівив минулого року в помешканню Догерті.

В порозумінню з Вілером, Вандерліп заснував "Городжанське Федеральне Дослідче Бюро", яке має винайти всі факти про всі скандали і здепки правительства і розіслати їх до одної тисячі газет в краю і в той спосіб поінформувати громадянство про всю роботу правительства.

Вандерліп знає, що газети бояться містити ріжні здепки державних мужів, але він каже, що такі котрась з трячі відважаться і помістити, а тоді інші підуць за її приміром.

"Коли я заснував Бюро, каже Вандерліп, я планував взяти 25 найвизначніших людей краю, з якими я маю зносини. Але я залишив цю ідею, бо трудно знайти 25 людей, які не були-б страхопудами. То-ж я замість цього найду 25 надійних холодокрівних молодих людей..."

Коли-ж Вандерліпа запитали, чи він думає, що правительство справді вимагає "dry cleaning", він сказав, що він не знає, чи правительство хоче бути чистим, але він, Вандерліп, хоче бачити його чистим.

"Я є за чистим правительством. Мені здається, що тільки є одна дорога, щоби цього добитись — це інформувати публіку".

Ми можемо тільки додати: щастя боже.

ЧУДЕСА В МІНІСТЕРСТВІ СПРАВЕДЛИВОСТИ.

Минулого року в маю місяці застрівився в помешканню міністра справедливости Злуч. Держав Догерті найблищий його товариш Джесі Сміт.

Тепер сенатський інвестиційний комітет викрив, що міністер справедливости Догерті давав дозвіл бутлегерам торгувати горлякою; іншим знова гандлярам давав дозвіл показувати заборонені фільми пугілістів, а Сміт ходив до цих людей і колектував для Догерті хабарі. А убійство Сміта сталося саме напередодні великого бутлегерського процесу в Нью Йорку.

Тепер парламентарий посол Одівер заявив в парламенті, що до цього часу нікому не відомо, чи Сміт сам собі розсудив мозок з рерольєра, чи йому хтось його розсудив, бо пісая убійства, Сміта дуже скоро похоронено без жадної інвестиції.

В скандалі скандал — і це називається министерством справедливости в демократичній країні.

Волінець.

Росія, чи СРСР?

Свого часу була поміщена в нашій газеті новинка про те, що всі дипломатичні представники чужих держав в Москві отримали від народного комісаріату закордонних справ С.Р.С.Р. ноту з просьбою, уживати в урядовій кореспонденції лише терміну: "Союз Радянських Соціалістичних Республік", або в скороченню: "С.Р.С.Р.", а не назви "Росія". З цієї новинки читач бачить, що радянська влада зовсім слушно не хоче, щоби Союз Рад. Соц. Республік називали неправильно Росією, і тому урядовою дорогою жадає від представників чужих держав, щоби вони уживали правильної назви у відношенню до С.Р.С.Р.

Та чужинцям в Москві, хоч вони й дипломати, нема чого дивуватись, що вони С.Р.С.Р. називають Росією. До назви "Росія" вони привикли від найдавніших часів, а в теперішніх змінах на сході Європи вони не дуже добре розбираються. Тому можна їм простити їх помилки.

Але що сказати не про чужинця, але про дійсного Росіянина, чи взагалі про виходця з буйної Росії, коли він все, що колись було поневолене царською Росією, називає нині Росією? (Не говорю тут про російських чорносотенців, які не признають ні України, ні Білорусинів, а лише кажуть, що то все "руссекі"). І ще сумнішим явищем є те, що таке становище "обчещерів" знамають симпатичні радянської влади і Комуністичного Ітернаціоналу, а навіть... дійсні ітернаціоналісти-комуністи.

В Нью Йорку виходить щоденна газета "Русский Голос". Ніхто її не уважає за робітничу газету, але помімо того вона без застережень стоїть за Радянською Росією і навіть за Комуністичним Ітернаціоналом. Але в той сам час для "Русского Голосу" не існують інші радянські республіки, для него не існує Союз Рад. Соц. Республік, — він знає лише "Советскую Россию". В дуже рідких випадках він знайде в "Рус. Гол." вислів: "С.С.С.Р." (С.Р.С.Р.), а натомість завісді пишеться там "Советская Россия", а то й просто "Росія". І то тоді, коли це відноситься не до самої Росії, але до цілого Союзу Рад. Соц. Республік. В кожній числі "Рус. Гол." є особня рубрика п. н. "По Советской России" і там є подані вісти з цілого Радянського Союзу. Київ, Харків, Одеса, Мінськ — все те для

"Рус. Гол." лише "Советская Россия". Про Україну або Білорусь нема там ані згадки, хоч в кожній числі подається відомости з українських і білоруських земель.

Стільки про "Русский Голос". А подивімся тепер, чи є яка ріжниця під цим зглядом між "Рус. Гол." а "Новым Миром", комуністичним дневником і органом Рос. Секції Роб. Партії Америки. Як бачить читач, "Нов. Мира" не можна ставити нарівні з "Рус. Гол.". Це вже не симпатизуюча рад. владі і Комінтернови газета, але орган комуністичної партії. І що-ж ми бачимо в тім "Нов. Мирі"? В той час, як "Рус. Гол." подає відомости з цілого Союзу Рад. Соц. Республік в рубриці: "По Советской России", то "Нов. Мир", ітернаціональна і комуністична газета, подає відомости з цілого Радянського Союзу в рубриці: "По России". Навіть нема подано слова "Советской", як в "Р. Г.", але просто — по "России". Читаєте той огляд "По России", а він починається новинкою з Харкова про ліквідацію неграмотности на Україні, далше йде друга новинка про золото в Кіргізії, а аж тоді йде новинка з Ленінграду. ("Нов. Мир" з 19. марта с. р.) І все те — "Россия"! І ще пишуть комуністи-ітернаціоналісти в "Нов. Мирі", органи Роб. Партії Америки!

І не можна сказати, що той наголовок "По России" найшовся в "Нов. Мирі" випадково. На інших сторонах газети він також рідко коли знайде вислів "С.С.С.Р.", а натомість вислід пишеться там "Сов. Россия" і просто "Россия". В той час як говориться про цілий Союз Рад. Соц. Республік. Прим. в "Нов. Мирі" з 19. марта є поміщена на 1-ій сторінці новинка під великим наголовком "Американские коммуныры в России чтут память вождя", а з самої новинки довідується, що ті комунари знаходяться в Оаєській губернії. Отже "Россия" це не випадкова назва в газеті, але її свідомо уживається на означення цілого Союзу Рад. Соц. Республік.

Думаю, що не зашкодило-б, як би товариші з "Нов. Мира" і їм подібні "ітернаціоналісти" повчилися дещо бодай з ноти радянського правительства до буржуазного дипломатичних представників в Москві, коли дотепер вони нічого не навчилися з постанов XII з'їзду Р.К.П. по національним питанням.

СТОВАРИШЕННЯ УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ ДІМ

Дромгелер — майнерська місьцевість, доложена в довгий яру зловж ріки "Red Deer". Це до недавня в тім яру декарта копати, а тепер там десяткі копалень вугля, а попри них протинуються на кілька миль місточко, з невеликими закуреними хатками і такими самими закуреними від вугля іх мешканцями.

Мешканці там побільший часті гірники, а відтак найхвищ суди за наживою бизнесмени.

Дромгелер — живе, бойке місточко, коли копальні в повній русі, коли тут повно робітників ріжних національностей і в кишенях яких є пару десятків доларів.

Дромгелерське вугля славно тільки для огрівання, тому копальні тут працюють лише зимою і то не завісді виробляють всі дні. А коли починає заноситися на весну, копальні починають працювати пару днів на тиждень і поступенно зовсім замиврають до слідуючої зими.

Робітничка маса тут ріжнородна, ітернаціональна. Однак солідарна, якщо порівняти Дромгелер з копальнями Кроув Нест, які більше менше працюють регулярно і робітники мають нагоду задержатися довше на однім місці. Дромгелерські гірники владисили боротьбою з владителями копалень, які не раз пробували

їхніми і міськими властями прийшло до непорозуміння. Власти просто не хотіли позволити будувати їм Робітничий Дім. А коли товариші таки побудували, то голова міста Дромгелер, подивившись на будову, сказав, що він тепер жадає, що вони не побудували цього будинку в самім місті, бо цей будинок був би прекрасним місто.

В Укр. Роб. Домі в Дромгелер ведеться гарна просвітна праця. Деякі теперішні активні члени Укр. Роб. Дому в Дромгелер стали свідомими людьми тільки завдяки цій інституції. Бо поки не було інституції, не було куди ходити вечерами або у вільні від праці часи і тоді вони проводили їх в пул-румах, або коло карт. А тепер і самим неприємно це згадувати.

За те тепер вони люблять

свою інституцію, сплачують її довг, устроюють дебати, дискусії, відчити, грають представлення, концерти. До них приходять робітники і робітниці інших національностей і часами вони устроюють спільний підприємства. Є там жіночий відділ, мандолинова оркестра і хор. Є диточа школа. Товариші удержують платного учителя. Навіть вибрали до міської ради свого товариша, робітника, Українця.

Бувають місцеві, дрібнішні непорозуміння, але товариші стараються вживати їх з між себе і можна бути певному, що чим більше товариші будуть працювати над своїм самоосвідомленням, тим скорше у них не буде місця непорозумінням.

Можна тільки побажати, що би філія Ст. У.Р.Д. в Дромгелер зростала якнайкраще.

ЩЕ РАЗ ЯК ЧИТАТИ ГАЗЕТУ.

Було це ювілейне число "Укр. Роб. Вістей", в яким я писав про те, як читати газету. А зараз пишу знов про те саме.

Приходить до друкарні "У.Р.В." один робітник, купує ювілейне число "Укр. Роб. Вістей" і дивиться на наголовки на першій сторінці і питає:

— Чи то машина помилчалась, що такі криві наголовки? Якщо у вас є "У.Р.В." з рівнішими наголовками, то дайте мені.

Інший знов приходить до редакції і каже:

— Приходжу я вечером до дому з роботи, а моя жінка каже до мене: бачиш, "У.Р.В." пишуть, що Україні заняли Львів".

А ось ще один примір: приходить один робітник до друкарні. Газета ще друкується. Взвів він одно число і починає переглядати першу сторону. Читає її сопе. Видно, що хоче щось сказати, або щось спитати, але не сміє і сопе. Нарешті не видержує і каже:

— Коли-ж то Англія проголосила Туркам війну, що "Бритійці полонили в Палестині 50,000 турецьких жовнірів"?

Ось що мене заставило ще раз писати — як читати газету. А я певний, що над наголовками в ювілейнім числі "У.Р.В." сушили собі голови робітничі й фармери в ріжних місьцевостях. Сушили тому, що не обзайомлені з друкарською технікою і тому, що не знають, як читати газету.

Дитину в школі учать азбуки від першої букви. Будівничий починає будувати церкву не від хреста, але від підвалин. Кожну книжку, чи окреме оповідання читач починає читати від початку, а не від кінця. А як що є такі читачі, що перш цікавляться чи гарне закінчення, то маля користь з їх читання, бо вони читають для розваги, а не для користі.

Чому криві наголовки в ювілейному числі "У.Р.В."? Коли-б читач, замість того, щоби, не розглянувшись як слід, ставити таке питання, перчитав рік і дату під тим "кривим наголовком", а відтак підпис вишу, він тоді знав би, що це значить.

Візьмемо для приміру: на ліній половині першої сторінки ювілейного числа "У.Р.В." "кривий наголовок" звучить: "Робочий Народ". А під тим наголовком написано дрібним шрифтом: "Орган Української Соціял-Демократичної Партії в Канаді", а ще низше "субота, 28. вересня, 1918".

А в самім низу, коло передлі підпис: "Останнє число "Робочого Народу", який перестав виходити 28. вересня 1918 р."

На правій половині теї самої сторінки такий самий кривий наголовок "Українські Робітничі Вісті", а в низу підпис: "Перше число "Українських Робітничих Вістей", які почали виходити 22. марта 1919 р."

Що це значить? А це значить те, що редакція "Укр. Роб. Вістей" сфотографувала останнє число "Робочого Народу" і перше число "Укр. Роб. Вістей", зробила з

фотографії каміші і помістила на першій сторінці ювілейного числа.

"Робочий Народ" заборонено підчас світової війни. І тому на його першій сторінці є поміщений наголовок "Бритійці полонили в Палестині 50,000 турецьких жовнірів".

Коли почали виходити "Укр. Роб. Вісті", тоді в Галичині відбувалася українсько-польська війна і в "Укр. Роб. Вістях" на першій сторінці повідомляється, що "Українці заняли Львів".

І це все сфотографовано і подано до ювілейного числа, як візрєць. І кожний свідомий робітник, кожна політично і літературно грамотна людина з першого погляду не бачить без ніяких пояснень. А кожний, хто знати хоче і кому знати належить, повинє, взяти до рук газету, добре її розглянути. Перше чим читати наголовки про лятдесятє тисяч полонених Турків, подивитись, де той наголовок поміщений.

А тоді читач побачив би, що наголовок поміщений в "Робочім Народі" з дня 28. вересня, 1918 року.

В ювілейнім числі я писав "як читати газету" і там говорив, що кожний читач повинє сидити в газеті за датами, за-виданнями, щоби не попадати в блуд. І я не сподівався, що так скоро мені прийдеється писати знов про те саме. А прийшлося. Тому, що жаль, що болоче дивитися і мовчати, коли бачиш, які ми політично й літературно неграмотні.

Правда, робітник не має часу учинити. Він працював і давав змогу учинити своїм ворогам. Але це не значить, що ми завісді можемо тим оправдати своє незнання. Раз ми беремося до читання, раз ми кажемо, що ми вже читаємо — так уміймо-ж читати правильно, стараймося навчитись читати. Не хапаймо тільки самі верхки та наголовки. Читаймо зміст, думаймо і заставляймо нас над прочитаним. Можна читати багато, навіть дуже багато, але безпутьно, а відтак зовсім не знати що, де й коли вичитав. І в голові хаос.

"Я читав десь про що справу, але забув де і що там писалося" — чуєш не раз від читача, що читає кілька газет одночасно, що читає так багато, що тільки пам'ятає, поки читає. А перестав читати — вже й забув що і де читав.

Для таких я раджу читати менше, але з розумом, щоби від прочитаного лишилося щось в голові.

Учітєся, товариші, читати газети! Учітєся розумити прочитане! Учітєся розбиратись, орієнтуватись в прочитаному, а це вам вийде тільки на користь!

Робітнич.

УКРАЇНСЬКИЙ УЧЕННЯ НА МІЖНАРОДНІМ ЗІЗДІ. Представник Української Академії Наук в Києві професор Кулик заступатиме українську науку на міжнароднім зїзді механіків, який введовзі має відбутись в Гольяндії.

Після Марсельського Конгресу. Центральний Комітет Французької Комуністичної Партії вдався три місяці тому назад до французької соціалістичної партії з пропозицією скласти єдиний фронт під час майбутніх виборів до парламенту. Піонський конгрес комуністичної партії одностайно ухвалив цю пропозицію. В Марселі французька соціалістична партія, секція жовтого ітернаціоналу, відкинула точні пропозиції й вирішила, що для неї вигідніше скласти угоду з буржуазними радикалами.

Союзові робітників та селян, досконало переведеному по всій Франції, соціалістична партія протиставила "лівий блок" з фракцією буржуазії.

Комуністи союзи за одну програму трудящих міста та села проти всіх буржуазних партій, що боряться за владу. В той час, коли становиче пролетаріату Франції як в середині, так і зовні, перебував під великою загрозю реакційної політики, була чудерна можливість з'єднати міліонні пролетарів в єдину наступачу армію. Члени Марсельського конгресу цього не захотіли.

Вони відмовилися піти за прикладом, котрий тільки що дала їм Партия Праці Великої Британії. Партия Праці пішла одна на виборчий бій *одночасно* і проти реакційної і проти ліберальні. Вона боролася з тими й другими з однаковою силою. Вона об'єднала проти обох партій англійського капіталізму всі сили робітників і селян, вона втрималась від того, щоби включити наших товаришів комуністів. Партия Праці утворила пролетарський блок. Таку поведінку ми запропонували французській соціалістичній партії, і не вниа комуністів, що цей блок потрібний єдиний фронт не був здійснений по цьому боці лямпшської протоки.

Міркування, висловлені в Марселі, не варті нічого. Ми вважали, що тактика повинна бути єдина, що треба її перевести по всіх виборчих округах Франції, що треба вести відверту класову боротьбу, що треба порвати зі всіма іншими партіями. Ці умовини тим легше було виконати, що Партия Праці Великої Британії сама тільки не виконала в той самий час, коли відбувалася з'їзд соціалістів.

Правда в тому, що багато організацій французької соціалістичної партії вже раніш звязалися умовинами з буржуазними "радикалами" за кілька місяців перед з'їздом.

Між комуністами та друзими "радикал-соціаліста" Ерію вибор вже давно було зроблено і позиції було знято. Можна було би принести тут багато доказів цього.

Тепер відповідалість точно становлено. Марсельський конгрес ухвалив б'юкнутися зі всіма "лівими" буржуазними партіями всюди, де це буде вигідно з виборчого погляду.

Але це не все. Праве крило соціалістичної партії багато здобуло в Марселі. Цілков логічно воно відкинуло думку про союз на одну хвилину, вигаданий в останній час, щоби вратувати обличчя соціалістичної партії перед пролетаріатом. Коли лівий блок витрав, треба буде їти аж до участі в міністерстві. Цього домагалися Варен, Ренодел, Муранж, Дюмлен. Їх задовольнили. Пі сля цього справу буде поставлено, розглянуто, розважено гамбургським ітернаціоналом. Ясно в якому напрямі.

Ця додаткова постанова до постанови про лівий блок виявляє всю природу соц-зрадників. Комуністи запропонували перенести в маю місяці на політичний ґрунт боротьбу клас. Французька соціалістична партія воліє краще виборче та урядове співробітництво з буржуазією.

Марсель Кашен.

Париж.

Відошляйте передлату на "Українські Робітничі Вісті"!